

Představujeme Vydavatelství ZČU

text: **Michaela Svobodová**

Stejně různorodá, jako je škála studijních programů Západočeské univerzity, je i skladba titulů z nabídky Vydavatelství ZČU. To za rok vydá kolem stovky odborných publikací, skript, učebnic nebo sborníků z konferencí. Knihy ale neslouží jen ke studijním a vědeckým účelům. Řada z nich se těší oblíbě široké veřejnosti a vyžádala si opakovaný dotisk. Čtenáři si mohou vybrat nejen v univerzitních a partnerských knihkupectvích, ale také na nově upraveném přehledném e-shopu.

Vydavatelství ZČU zajišťuje komplexní vydavatelské služby, od recenzního řízení přes korektury a grafickou úpravu až po distribuci. Než se z rukopisu zrodí kniha, vyžaduje to trochu jiný proces třeba u skript a jiný u odborných publikací. „U odborné recenzované publikace je proces asi nejdélejší a nejlépe na něm mohu vysvětlit naši činnost,“ uvádí vedoucí vydavatelství Jakub Pokorný. „Vydavatelství spolupracuje s univerzitní Vědeckou redakcí, ve které jsou zástupci všech fakult. Ti působí jako garanti obsahu. Vědecká redakce určí pro daný rukopis recenzenty, kteří si dokument přečtou a připojí k němu své připomínky a doporučení. Pak se hlasuje o vydání publikace, a pokud je schváleno, zajistíme další kroky. Jazykovou korekturu, vysazení knihy do PDF souboru, případně přípravu online publikace,“ vysvětluje. Návrh obálky mají na starosti většinou absolventi Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara. Podle Pokorného je možné po dohodě s autorem navrhnout grafický design celé knihy. Po vysazení a korekturách přichází na řadu tisk u vysoutěženého dodavatele, vydavatelství ZČU pak zajistí distribuci. Studenti i veřejnost mohou publikace zakoupit na novém e-shopu, v prodejně skript v kampusu v Plzni na Borech a v univerzitním knihkupectví v Chebu. Dále například v síti knihkupectví Kosmas, Knihách Dobrovský, v knihkupectví Aleš Čeněk a dalších. Vydavatelství se každoročně účastní knižního veletrhu Svět knihy v Praze, kde prodejné publikace ZČU představuje široké veřejnosti na společném stánku vysokoškolských nakladatelů. „Třeba návštěvnost loňského veletrhu byla 54 tisíc návštěvníků,“ doplňuje vedoucí vydavatelství.

I když vydavatelství nabízí zejména skripta a odborné publikace, občas vydává i výsledky badatelské činnosti bývalých zaměstnanců či jejich memoáry. Příkladem může být neprodejná kniha doc. Josefa Poláka z Fakulty aplikovaných věd nazvaná Vzpomínky na česko-guatemalské předky. Způsob financování se u jednotlivých titulů liší. „Některé knihy jsou financované z projektů, v jejichž rámci vznikají. U skript hradí veškeré náklady vydavatelství, poté získá finance zpět z prodeje,“ říká Pokorný. „U jiných knih hradí vydání sama katedra, my pak zajistíme prodej a pracoviště získá tržby z prodeje ponížené o knihkupecký rabat,“ dodává.

Trendy ve vysokoškolské publikační činnosti směřují k online vydávání, které je zajištěno pomocí Digitální knihovny spravované Univerzitní knihovnou. „Autoři oceňují také to, že máme dohodu s mezinárodní registrační agenturou CrossRef, skrze kterou můžeme přidělit DOI (Digital Object Identifier), což je jakási obdoba ISBN kódu. Pro autory je to otázka prestiže, a pokud chtějí, aby publikace byla v uznávaných vědeckých databázích, jako je Scopus nebo WoS, tak je dobré, aby měla tento kód,“ popisuje Jakub Pokorný. U redakcí vědeckých časopisů (např. Applied and Computational Mechanics) je oblíbený on-line nástroj na kontrolu plagiátorství Similarity Check.

Publikace vědeckých pracovníků ZČU neslouží jen studijním účelům, mnoho z nich osloví široké spektrum čtenářů. Dobře se prodává třeba Tachovská kuchařka receptů, příběhů a vzpomínek autorek Gabriely Fatkové, Andrey Königsmarkové a Terezy Šlehoferové. Ty zaznamenaly nejen rodinné recepty, ale také vzpomínky mnohonárodnostního obyvatelstva na Tachovsku. Kniha tak zahrnuje jídla a postupy spjaté s původním německým i poválečným dosídleným obyvatelstvem regionu. „Mezi mé oblíbené patří obsáhlá třídílná publikace Petra Hellera z Fakulty strojní o kolejových vozidlech. Sám jsem ji vysázel, strávil jsem s ní mnoho času, a ač nejsem technicky založený, tak mě zaujala,“ prozradil Jakub Pokorný. Mezi nejnovější tituly patří třeba kniha Zrození a stárnutí: dvě životní etapy optikou konceptu

zranitelnosti od Aleny Glajchové z katedry sociologie Fakulty filozofické. Oblíbené jsou podle vedoucího vydavatelství také Dějiny Plzně a Plzeňského kraje autorky Evy Muškové, určené dospívajícím čtenářům. Dotisk si vyžádala i publikace Věry Tydlitátové Kosmologie Hebrejské bible a staré židovské tradice, novinkou též autorky je titul Zvířata v Hebrejské bibli a v židovské tradici. I když se zdá, že převažují knihy z oborů humanitních,

upozornil Jakub Pokorný na právě vznikající rozsáhlou učebnici Výkonová elektronika, již připravuje autorský kolektiv pod vedením Františka Vondráška a Tomáše Glasbergera z Fakulty elektrotechnické.

Kompletní nabídku prodejních publikací Vydavatelství ZČU naleznete na webu e-shop.zcu.cz. ●

Repliky unikátních artefaktů pomáhají přiblížit středověkou hmotnou kulturu široké veřejnosti

text: **Šárka Stará**

Dlouhodobá spolupráce mezi katedrou archeologie Fakulty filozofické a Regionálním technologickým institutem (RTI) Fakulty strojní ZČU vedla ke vzniku špičkových kopií unikátních archeologických nálezů, pocházejících z Manského domu hradu Křivoklát, který v roce 1422 postihl katastrofální požár.

„Naším záměrem bylo vytvořit kopie dvou keramických pohárů s poklicemi v podobě hradních věží s cimbuřím. V souvislosti s přípravou nových expozic Národního muzea a státního hradu Křivoklát však tento záměr přerostl ve vznik ucelené kolekce kopií honosných pohárů, kamnových kachlů a zbraní ilustrujících nejvyšší sociální prostředí středověkých Čech,“ uvádí Josef Hložek z katedry archeologie.

Pro výrobu kopií středověkých artefaktů využívá výzkumné centrum RTI digitalizaci a 3D tisk. Digitalizace probíhá bezdotykovou skenovací metodou, a představuje tak bezpečný a trvalý způsob archivace historických předmětů. Ke skenování slouží špičkové souřadnicové stroje a zpracování probíhá v přísných klimatických podmínkách. Získaná data se následně uplatňují při tvorbě digitálních depozitářů nebo jako základ pro tvorbu duplikátů pomocí 3D tisku. Ten se vyznačuje

vysokou přesností a vytvořené předměty mají vynikající mechanickou i chemickou odolnost.

Nově vytvořené kopie, na jejichž povrchové úpravě se podílelo Oddělení konzervace a restaurování Západočeského muzea v Plzni, slouží nejen k výstavním účelům, ale pomáhají přiblížit středověkou hmotnou kulturu široké veřejnosti při odborných přednáškách pořádaných katedrou archeologie Fakulty filozofické ZČU i při dalších příležitostech. Začátkem září je plzeňští archeologové představili na Dni vědy a techniky na plzeňském náměstí Republiky. ●

